

DEZVOLTAREA CAPACITĂȚILOR CREATOARE ALE ELEVULUI PRIN CONȚINUTUL DISCIPLINELOR „ED.PLASTICĂ ȘI ABILITĂȚI PRACTICE”

Prof. înv.primar Elena Țarălungă
Școala Gimnazială „Dimitrie Sturdza” Tecuci

„ Există adesea , în prima copilărie,o prospețime a imaginației , o curiozitate neobosită, un fel de geniu poetic , pe care savanții sau artiștii ajunși la maturitate nu le pot găsi decât cu mare greutate”.

(Gaston Berger – „L'homme moderne et son education”)

Pornind de la această remarcă a lui Gaston Berger, putem să ne îndreptăm atenția spre o abordare cu încredere a problematicii creativității, susținută de orientările noi din Curriculum Național și de Planul- cadru de învățământ.

Valorificând cele mai de preț însușiri ale copilăriei (inventivitatea, fantezia, imaginația, căutările pasionate, elanul spre aventură și cunoaștere), regăsite în activitățile realizate în orele de Educație plastică, vom stimula și vom forma oameni cu gândire independentă , creativă. Copiii nu pot realiza la începutul drumului lor de mici artiști forme care să le întruchipeze cât mai sugestiv ideile și sentimentele. Cu atât mai puțin se vor orienta în structura spațiului compozițional. Privind atent natura, ei vor observa nu numai frumusețea ei, dar și varietatea plantelor, forma și culoarea lor. O frunză care se desprinde și se leagănă în vânt , o castană căzută pe o alee din parc sau o ghindă găsită la poalele copacilor pot constitui materiale de bază în realizarea unor lucrări minunate în orele de Abilități practice.

Problema formării prin educație a personalității autonome și creative este complexă și a primit soluții variate , fără a se putea spune că este rezolvată. Trecerea de la un învățământ dominant informativ la unul formativ- creativ , cu finalitate măsurabilă dinaintea stabilită , trebuie să fie un obiectiv major pentru educatorul care organizează situațiile de învățare.

Creativitatea poate fi definită prin procesul de creație (fenomen de extremă complexitate prin care se elaborează fie o operă de artă , fie o inovație tehnică, un mecanism , un aparat etc), prin personalitatea creatoare și potențialul creativ.

„Copiii sunt creativi în mod natural și doar așteaptă atmosfera propice pentru a-și manifesta creativitatea”

(J.G.Gowan, G.D.Demos)

„Supraviețuirea omului depinde , și în viitor va depinde tot mai mult,de dimensiunea creatoare a factorului uman”.

(J.P.Guilford)

În contextul unei strategii activ-participative , la orele de Educație plastică și Abilități practice se pot folosi următoarele metode de dezvoltare a creativității: jocul didactic , metoda brainstorming , metoda sinectică, exercițiul , Chindogu.

Jocul didactic în orele de desen are o mare valoare educativă, întrucât prin joc elevii își încearcă atât abilitățile lor de desenare , cât și cele de găsire a diferitelor soluții posibile pentru realizarea unei teme plastice. Jocul poate organiza în forme atragătoare, surprinzătoare și folosit în anumite scopuri și în diferite faze ale lecției. În denumirea fiecărui joc este inclusă o anumită problemă de limbaj plastic: „ Nu avem multe culori și preparăm noi altele”, „ Picături însuflețite”, „ Provoacă, descoperă, continuă”, „Ghicește intențiile vecinului și continuă” etc.

Se pot organiza exerciții - joc , cerând elevilor să așeze mai multe obiecte într-o anumită ordine(succesivă, după mărime, în ordine contrastantă,după criteriul mare- mic).Un alt exercițiu

este acela de juxtapunere pe o hârtie suport a unor pete suport a unor pete de culori diferite după criteriul cald/rece, închise/deschise, strălucitoare/ tulburate.

O altă metodă de creativitate aplicată cu succes le orele de abilități practice este **brainstorming**.

Exemplu:

CLASA a IV a

TEMA: Lucrări din hârtie

SUBIECT: Realizarea unei invitații

OBIECTIVE OPERAȚIONALE :

- să folosească diferite materiale pentru a realiza o invitație ;
- să pună în practică cele mai bune idei elaborate la începutul orei, într-un moment de brainstorming;

- să colaboreze în cadrul grupului , asumându-și o anumită sarcină.

STRATEGIA DIDACTICĂ:

a) metode și procedee: explicația, exercițiul , brainstorming, munca independentă

b) material didactic: hârtie colorată, aracet, flori , frunze presate , semințe

c) forme de organizare : frontal , individual , pe grupe.

DEFĂȘURARE: Pe o coală albă s-au notat ideile enunțate de elevi în legătură cu cele mai potrivite materiale pentru realizarea invitației , cu forma invitației , dar și cu mesajul pe care aceasta trebuie sa-l transmită. Elevii propun idei iar critica este amânată .Se acceptă orice idee, chiar dacă pare absurdă, neobișnuită sau imposibilă.

După o scurtă pauză, sunt reluate și selectate acele idei care pot fi puse în practică , sunt atractive sau interesante. În timpul realizării produsului ,elevii clasei a IV a dovedesc o bună cunoaștere a regulilor brainstormingului de grup , nu critică ideile colegilor , iar produsul final este unul interesant și atractiv .

Chindogu -este o metodă nouă de creativitate , aplicabilă mai ales în orele de Abilități practice. Se cere elevilor să creeze un produs original răspunzând la întrebările „Ce-aș putea face cu...?” , „ Care este cea mai bună cale pentru...?”. Produsul trebuie să îndeplinească obligatoriu două condiții:

1. să nu aibă nicio funcționalitate practică;
2. să poată fi confecționat;

Meritul celor două condiții este acela că elevul este eliberat de captivitatea unor tipare mintale apărute datorită rutinei.Descătușat astfel , el începe să lucreze și să gândească liber, găsim cu mai multă ușurință drumuri noi . Criteriile de evaluare în urma aplicării acestei metode , pot fi: creativitatea(neobișnuit, unic , plin de imaginație), designul plăcut etc.

Toate aceste metode și tehnici de creativitate provoacă spiritul elevului , obișnuințele lui mintale .

BIBLIOGRAFIE:

1. Stoica, A - Creativitatea elevilor - Posibilități de cunoaștere și educare , E.D.P., București , 1983
2. Vrabie, D - Psihologie școlară, Ed. Evrika , Brăila ,2000